

VILTIES SODAI

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

KONCEPCIJA

Socialinių paslaugų klasterio „Vilties slėnis“ viziją matome kaip unikalią gamtos ir žmogiškos būties darnos vietą.

Japonų Kioto universitete atlikta studija parodė, kad Shinrin-yoku (pasivakščiojimas miške) ne tik nuramina protą, bet ir turi terapinį poveikį lėtinėms ligoms. (E. Morita, S. Fukuda ir kt.) Gydantis gamtos poveikis pagrįstas moksliniais faktais. Apsilankymas gamtoje sustiprina mūsų imuninę sistemą, padidindamas vėžines ląsteles žudančių ląstelių organizme kiekį bei jų aktyvumą. Būtent tokioje „žalioje“ aplinkoje greičiau sumažėja kraujospūdis, širdies plakimo dažnis, „streso“ hormonų koncentracija. Lygiai taip pat teigiamai gamta veikia vaikus, mažindama jų depresijos požymius, slopindama pykčio ir agresijos protrūkius. (dr. Eeva Karjalainen Suomija)

Planuojant „Vilties slėnio“ teritoriją siekta susieti visas funkcines komplekso zonas skirtingo charakterio ir tematikos sodais, įsileisti gydančią gamtos poveikį tarp pastatų, į pastatus bei ant pastatų.

Pagrindinis patekimas į teritoriją nuo Liepojos gatvės pusės. Įsukus į Savanorių gatvę pasitinka pagrindinis teritorijos akcentas - Mažesniųjų Brolių ordino šv. Pranciškaus Asyžiečio vienuolyno kompleksas, išraiškingas koplyčios pastatas su varpine, matomas ir nuo Liepojos gatvės. Šiaurinėje slėnio dalyje numatoma kompozicinė atsvara – Šv. Faustinos moterų vienuolyno ansamblis su koplytėle. Esamų pastatų architektūra išraiškinga, praturtinta detalėmis. Nauji pastatai projektuojami suskaidyto tūrio, humaniško mastelio, darniai susiliejančios su gamta, želdiniais ir savo tūriais bei medžiagiškumu derantys prie esamų komplekso pastatų. Tai būtų tarsi piligrimų palapinių miestelis gamtos apsuptyje.

Siekiant sukurti vientisą ansamblį su esamais komplekso pastatais projektuojamų pastatų tūriai skaidomi, jungiamaisiais korpusais išsaugant reikalingus funkcinius ryšius. Planuojami tūriai numatomi kompaktiški dėl energetinių sąnaudų mažinimo. Taip išsaugoma erdvė centrinėje teritorijos dalyje galimai plėtrai (paliatyvios slaugos papildomi korpusai, vaikų darželio plėtra arba nauja numatoma funkcija). Prie suplanuotos transformatorinės pastato numatoma ūkinė zona teritorijos priežiūrai bei sveikatingumo įrenginiams.

SODAI

Visi teritorijos sodai, skverai – tarpinės erdvės tarp miško ir pastatų - turėtų savo tematiką (paparčių sodas, vėjo takas, obelių sodas...), kuri būtų išreikšta skirtingais, daug priežiūros nereikalaujančiais, tam atitinkančiais augalais. Pagrindiniai funkciniai teritorijos takai turėtų antrinčius „patirčių“ takus, kurie leistų maksimaliai patirti tam tikrą gamtos temą, kaip kad „VĖJO TAKE“ galima būtų pajusti net ir nedidelį vėjo dvelksmą nendrės, smilgų judesyje, gluosnio ar drebulės lapų šnarėjime. „PAUKŠČIŲ SODE“ būtų sodinami uoginiai medžiai ir krūmai, kurie pritrauktų daug sparnuočių, įrengiami inkilai ar jų grupės. Projektuojamos trys aikštės. „VILTIES“

AIKŠTĖ prie pagrindinio teritorijos akcento – Šventojo Pranciškaus Asyžiečio bažnyčios, „ŠVIOSOS AIKŠTĖ“ prie šv. Faustinos seserų vienuolyno koplytėlės ir įėjimo į hospisą bei paliatyvios slaugos namus ir „SVEIKATOS AIKŠTĖ“ prie sveikatingumo centro. Aikštės numatomos erdvios kompozicijos, pritaikomi žemesni arba retesnės lajos augalai. „VILTIES AIKŠTĖJE“ supilami nedideli šlaitai, pridengiantys parkingą ir derantys su sveikatingumo centro apželdintais stogais. Teritorijos viduriu numatomas pagrindines funkcines zonas susiejantis takas – „IŠMINTIES ALĖJA“, sodinami ažuolai – išminties simbolis. „Ramybės sode“ prie hospiso pastato numatomas akcentas – gyvatvorė, tarsi išlydinti paskutinei kelionei. Teritorija į rytus nuo sveikatingumo centro formuojama kaip „SVEIKATOS SODAS“. Teritoriją skiria griova, tad į ją patenkama per tiltelius. Medžių paunksmėje būtų komponuojami mankštai ir judėjimui skirti įrenginiai – sveikatingumo takas. „VANDENS SODE“ ant lieptelių galima būtų patirti vandens raibuliavimą, pasiirstyti valtele. „SKAUTŲ SODAS“ – jaukios miško aikštelės, tiltelis pakilęs virš griovos. „OBELŲ SODE“ numatoma „Rojaus“ obelaičių kompozicija, pasitinkanti pavasarį gausiais žiedais bei akmenų kaip uolų kompozicija. Vienuolyno vakarinėje pusėje numatomas „VYŠNIŲ SODAS“. „JAUNUOLYNŲ SODAS“ centrinėje teritorijos dalyje numatomas kaip rezervinė teritorija plėtrai. Medžiai jame numatomi žemaūgiai, supilamos iškastinio grunto kalvelės taptų vaikų žaidimo erdve. Uždarose ir pusiau uždaruose kiemeliuose šalia ir tarp pastatų formuojami siauresnės tematikos sodai – „ŠALTINIO SODAS“, „LELIJOS SODAS“, „TRIJŲ PUŠŲ SODAS“, „PAPARČIŲ SODAS“, „PASVIRUSIO GLUOSNIO SODAS“,...

TRANSPORTAS

Prie Savanorių gatvės numatomos kompleksui reikalingos automobilių stovėjimo aikštelės. Vidinei gatvei numatoma minimali apkrova automobilių transportu, skiriant ją pėsčiųjų poreikiams bei epizodiškam privažiavimui prie senjorų kaimo pastatų. Teritorijos viduriu numatomas pagrindines funkcines zonas susiejantis takas – alėja. Rytine teritorijos puse įrengiamas platesnis takas skirtas tiek pėstiesiems, tiek dviratininkams

PASTATAI

Projektuojami pastatai atitinka projektavimo užduotį, kuri šiek tiek papildyta ir pakoreguota. Visi pastatai pritaikomi patogiam naudojimui visų amžiaus grupių bei specialių poreikių turintiems lankytojams.

Sveikatos centras – keturių tūrių kompozicija, apjungta jungiamąja dalimi. Funkcinis sveikatos centro zonavimas įgalina statyti ir eksploatuoti bet kurią pastato dalį atskirai. Dalis želdinto stogo susilieja su pakeltu reljefu šalia pastato. Kompoziciškai šie šlaitai siejasi su „Vilties aikštės“ apipavidalinimo sprendiniais - nedideliais pylimais pridengiančiais automobilių stovėjimo aikštelę. Jungiamajame korpuse numatoma priėmimo, laukiamojo, poilsio, kavinės patalpos. Rūbinių patalpos projektuojamos kiekviename korpuse atskirai dėl kiek skirtingos funkcijos (baseino patalpoje judama basomis) bei dėl galimos etapiškos statybos. Pastato aptarnavimui numatomas privažiavimas iš Savanorių gatvės pusės. Kavinės patalpos numatomos antrame aukšte su vaizdais į greta esantį mišką bei galimybe stebėti teniso ir kitas varžybas. Maistas tiekiamas iš Atgaivos valgyklos, kavinėje tik papildomai paruošiamas. Sporto salėse numatomos tribūnos varžybų stebėjimui antro aukšto lygmenyje.

Paliatyvios slaugos, hospiso ir šv. Faustinos seserų vienuolyno korpusai planuojami funkciškai susieti, tačiau patys tūriai skaidomi, taip sukuriant humanišką pastatų ir vidinių bei tarpinių erdvių mastelį. Į kompleksą jungiantį holą patenkama per „Šviesos aikštę“ nuo Savanorių g. pusės. Šv. Faustinos seserų vienuolynas yra vieno aukšto su mansarda tūris, komponuojamas aplink vidinį kiemelį. Į kompozicinį akcentą – vienuolyno koplytėlę galima patekti tiek iš lauko, tiek iš komplekso holo. Gyvenamosios, ilgesnio buvimo patalpos orientuojamos pietvakarių – pietryčių kryptimi, siekiant optimaliai išnaudoti pasyvų saulės energijos gavimą. Mansardoje numatomos techninės ir pagalbinės patalpos. 10vietų Hospiso- terminuotų ligonių patalpos grupuojamos apie uždara kiemą, numatomos reikalingos funkcinės ir pagalbinės patalpos (papildyta programa). Funkciškai atskirta yra išlydėjimo patalpa, iš kurios patenkama į išlydėjimo kiemelį. Įvažiavimą į kiemelį nuo Ramybės sodo skiria gyvatvorė. 50 vietų Paliatyvios slaugos korpusas projektuojamas 2 aukštų, susmulkinto tūrio, sukuriant pastatų viduje ir išorėje įvairaus dydžio erdves gyventojų komunikavimui. Galima pastato plėtra iki 100 vietų.

Vaikų darželis - dienos centras numatomas iš centrinio tūrio, prie kurio jungiasi grupių korpusai. Grupių korpusus galima kituose statybos etapuose plėsti. Maitinimas numatomas vietoje pateikiant paruoštą maistą. Pirmame etape numatoma vietų 70 vaikų. Darželis galimas išplėsti iki 140 vietų.

Senjorų kaimas numatomas iš vieno aukšto pastatų grupelių, kurie suformuoja pusiau uždaras erdves senjorų susitikimams ir bendravimui. Panaudojant nukastinį gruntą išilgai senjorų kaimo suformuojama terasa – daržas naudojamas kaip terapija bei dar viena bendravimo forma.

Teritorijos centrinėje dalyje yra numatyta vieta transformatorinei pastotei. Šioje dalyje planuojame ūkinius pastatus teritorijos priežiūrai (traktoriukai, sodo – daržo įrankiai), bei terapijose naudojamai įrangai (dviračiai, valtelės, gultai saulės vonioms) laikyti ir prižiūrėti.

Naujai projektuojami atviri teniso kortai grupuojami prie esamų. Esamas teniso aikštelių pagalbinis pastatas, įrengus rūbines ir pagalbines patalpas sveikatos centre, gali būti perkeltas į zoną prie transformatorinės ir rekonstravus panaudotas kaip pastatas ūkinėms reikmėms.

MEDŽIAGOS

Pastatų sienoms numatoma molio blokeliai, perdangos, stogo konstrukcijos – klijuoto medžio sijos, dominuoja šlaitiniai šiferio čerpeliai ir želdinti stogai. Sienų apdaila – tinkas, akmens, medžio apdaila. Panaudojamas nukasamas gruntas. Jaunuolyno sode šalia vaikų darželio, panaudojant nukasamą gruntą ir žemaūgius medelius sukuriamas kalvotas sodas su žaidimų erdvėmis patiems mažiausiems slėnio svečiams. Iš dalies grunto sukuriamas daržas prie senjorų kaimo, želdinami lėkšti pastatų stogai, Vilties aikštėje supilami nedideli šlaitai, pridengiantys parkingą.

EKOLOGIJA, INŽINERIJA IR ENERGETIKA

Tikslinga naudoti esamus miesto vandentiekio ir nuotekų tinklus. Įdiegus taupiai naudojančius vandenį prietaisus, būtų sumažintas nuotekų kiekis. Kiekviename slėnio pastate ar pastatų grupėje numatomos lietaus vandens surinkimo talpos. Lietaus vanduo naudojamas namų ūkiuose daržų laistymui, wc bakelių nuplovimui, skalbyklėms ir kt. Perteklinis vanduo paviršniais gerbūvio elementais, tvaria lietaus nuotekų sistema, patenka į vandens telkinį kvartalo rytinėje dalyje.

Pasaulinėje praktikoje pasiteisino tik nedidelių išmaniųjų elektros tinklų kūrimas, linkstama prie lokalaus atsinaujančios energijos suvartojimo. Prasminga sukurti slėnio išmaniųjų elektros tinklą, maksimaliai naudoti generuojamą energiją arčiau šaltinio (šilumos siurbliai, šilto vandens kaupikliai, apšvietimas, prietaisai, elektrinės transporto priemonės) ir tiekti į tinklą tik perteklinę energiją, subalansuoti elektros gamybą ir vartojimą. Buities ir darbo prietaisai, apšvietimas turi būti taupūs. Saulės elementai būtų integruoti visuose pastatuose. Nedideliuose ūkiuose jau yra pasiteisinę elektros energijos kaupimas, kaupikliai vis tobulėja. Taip išvengiama energijos tiekimo cikliškumo.

Netolimoje ateityje gali atsirasti ekologiška, patikima, naši ir netarši elektros generavimo technologija. Prie elektros transformatorinės pastotės numatomoje ūkinėje zonoje yra rezervuota vieta tokiai elektrinei. Elektros jungtys su visu slėniu bus esamos.

Pastatai būtų šildomi saulės energija pasyviu būdu bei naudojant lokalius įrenginius. Šilumos siurbliai naudotų generuojamą elektros energiją, galimas salės kolektoriais šildomų talpų naudojimas. Pastatų šildymo sprendimai galėtų varijuoti, nes priklausomai nuo pradinių investicijų ir inžinerinių sprendimų gali skirtis papildomos šilumos poreikis. Baseino šildymui naudojami saulės kolektoriai kombinuoti su šilumos siurblių šildymu.

Pastatų aukštingumas numatomas, kad nebūtų šešėliuojami pastatai šiaurės kryptimi. Aukščio ir atstumo santykis 1 : 2,4. Mūsų platumoje didesnis atstumas yra nebūtinai, nes prie žemesnio kampo gaunamos energijos kiekis yra ekonomiškai nereikšmingas. Pastatai numatomi kompaktiško tūrio, atskiri tūriai blokuojami, nedidelis gylis. Patalpos zonuojamos. Gyvenamosios ir naudingos patalpos orientuojamos pietryčių – pietvakarių kryptimi, pagalbinės patalpos ir laiptinės – šiaurinėje pusėje. Aukšto aukštis numatomas min. 3m., įgalinamas pasyvus saulės energijos naudojimas. Numatomos pasyvios bei aktyvios šešėliavimo sistemos, galimi smart tipo, nano technologijų langai.

Pastatai aprūpinami saulės elementų, bei saulės kolektorių sistemomis. Saulės elementai kombinuoti su šilto vandens gamyba. Taip atvėsinant saulės elementus jų našumas pakyla iki 30%. Generuojama elektros energija panaudojama šiluminiams siurbliams, taupiems elektros prietaisams, elektromobilių įkrovimui.

Galimas didelių vandens talpų panaudojimas šilumos akumuliacijai. Sušildytas vanduo gali būti naudojamas skalbyklėse, indaplovėse. Kaupiamas lietaus vanduo wc bakelių nuplovimui, skalbyklėms.

Keliami aukšti reikalavimai pastatų šiluminei izoliacijai (pasyvaus namo standartas), sandarumui, naudojami didelio našumo rekuperatoriai. Šiltuoju metų laiku pastatų vėdinimui panaudojami aukščiausioje patalpų vietoje atidaromi langai.

Atliekos rūšiuojamos, konteineriai numatomi ties parkingais specialiose aikštelėse, bio atliekos kompostuojamos, kompostas naudojamas gyventojų daržuose, vaismedžių soduose.

PAGRINDINIAI SKLYPO RODIKLIAI

PAGRINDINIAI RODIKLIAI	Sklypas Nr.3	Sklypas Nr.6
------------------------	--------------	--------------

Sklypo plotas	44837 m ²	11391 m ²
Užstatymo plotas	14175m ²	1835 m ²
Tankumas	32 %	16 %
Intensyvumas	32%	15 %